

របាយការណ៍ដ៏សំខាន់របស់អ្នកជំនាញ អ.ស.ប ស្នើយ៉ាងទទួចឲ្យរដ្ឋាភិបាល និង ក្រុមហ៊ុនអ៊ិនធឺណិតទាំងឡាយ ធានាសេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញមតិតាមអនឡាញ

ទីក្រុងហ្សឺណែវ (១៩ មិថុនា ២០១៨) – របាយការណ៍ដ៏សំខាន់មួយរបស់អ្នកជំនាញសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប មួយរូប ព្រមានថា រដ្ឋាភិបាល និងក្រុមហ៊ុនទាំងឡាយ ប្រឈមនឹងហានិភ័យនៃការធ្វើឲ្យអន្តរាយដល់ការនិយាយស្តីដោយសេរីលើអ៊ិនធឺណិត ហើយស្នើយ៉ាងទទួចដល់មន្ត្រីសាធារណៈ និងអាជ្ញាធរឯកជនទាំងឡាយ ឲ្យដោះស្រាយបញ្ហាមួយចំនួន ដូចជា ពាក្យសម្តីស្តាប់ខ្លឹម និងការផ្សាយព័ត៌មានមិនពិតតាមអនឡាញ។

លោក ដាវីដ កាយ (David Kaye) អ្នករាយការណ៍ពិសេស អ.ស.ប ស្តីពីការលើកកម្ពស់ និងការការពារសិទ្ធិសេរីភាពនៃគំនិត និងការសម្តែងមតិ បានមានប្រសាសន៍ថា “រដ្ឋាភិបាលទាំងឡាយមានទំនួលខុសត្រូវមួយ ក្នុងការធានាការអនុវត្តស្របតាមច្បាប់ជាតិ និងច្បាប់អន្តរជាតិ ប៉ុន្តែរដ្ឋាភិបាលក៏ត្រូវចាត់វិធានការនៅពេលនេះ ដើម្បីធានាថា លទ្ធភាពនៃវេទិកាតាមប្រព័ន្ធអ៊ិនធឺណិត ក្នុងការផ្តល់ឲ្យមានលំហសម្រាប់សេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញមតិមិនត្រូវបានធ្វើឲ្យថយចុះឡើយ”។

លោកបានមានប្រសាសន៍ថា “ជាអកុសល រដ្ឋាភិបាលទាំងឡាយ បាននិងកំពុងធ្វើដំណើរក្នុងទិសដៅខុស ហើយជារឿយៗ បង្កការគំរាមកំហែងដោយផ្ទាល់ដល់សេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញមតិតាមអនឡាញ”។

លោក កាយ បានបន្តមានប្រសាសន៍ទៀតថា “ការគំរាមកំហែងដ៏អាក្រក់បំផុតទាំងនោះ រួមមាន ការដាក់ជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌចំពោះមតិរិះគន់តាមអនឡាញ ដល់រដ្ឋាភិបាល សាសនា ឬស្ថាប័នសាធារណៈដទៃទៀត។ វិធានដទៃទៀត ធ្វើឲ្យក្រុមហ៊ុនទទួលខុសត្រូវ ដោយត្រូវប្រឈមនឹងហានិភ័យនៃការដាក់ទណ្ឌកម្មធ្ងន់ធ្ងរផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងការរាយការណ៍អំពីអ្វីដែលជាទង្វើខុសច្បាប់តាមអនឡាញ ដោយមិនមានគណនេយ្យភាពជាសាធារណៈដែលការសម្រេចបែបនេះតម្រូវឲ្យមាន។”

“រដ្ឋាភិបាលទាំងឡាយ គួរតែងាកចេញពី “បទបញ្ជាខាងទស្សនៈ” បែបនេះ ហើយផ្តោតកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ខ្លួនដែលកំណត់ដោយច្បាប់វិញ ទៅលើការលើកទឹកចិត្តដល់ក្រុមហ៊ុនឲ្យលាតត្រដាងព័ត៌មាន អំពីការអនុវត្តវិធានរបស់ខ្លួន ប្រសិនបើច្បាប់មានចែង។

ជំនួសនូវបទបញ្ជាខាងទស្សនៈ លោក ដាវីដ កាយេ ស្នើថា រដ្ឋាភិបាលទាំងឡាយ គួរពង្រឹងតួនាទីរបស់អាជ្ញាធរសាធារណៈ ជាពិសេស តុលាការ ក្នុងការកំណត់អំពីភាពមិនស្របច្បាប់នៃមាតិកា ហើយស្នើថា រដ្ឋទាំងឡាយ គួរតែលាតត្រដាងព័ត៌មានឲ្យបានច្រើនជាងអ្វីដែលខ្លួនបានធ្វើនាបច្ចុប្បន្ននេះ អំពីការទាមទារផ្ទាល់ខ្លួនដល់ក្រុមហ៊ុនទាំងឡាយឲ្យដកចេញមាតិកាមួយចំនួន។

របាយការណ៍នេះ ផ្តល់ការពិនិត្យដែលមិនធ្លាប់មានពីមុនមកផងដែរ អំពីរបៀបដែលក្រុមហ៊ុនអ៊ិនធឺណិតធ្វើនិយតកម្មមាតិកាតាមអនឡាញ ហើយអំពាវនាវឲ្យបទដ្ឋានក្រុមហ៊ុនផ្តោតជាសំខាន់លើច្បាប់សិទ្ធិមនុស្ស និងការអនុវត្តគោលការណ៍ណែនាំរបស់ អ.ស.ប ស្តីពីធុរកិច្ច និងសិទ្ធិមនុស្ស។

អ្នករាយការណ៍ពិសេសបានកត់សម្គាល់ថា “ក្រុមហ៊ុនអ៊ិនធឺណិត ផ្តល់លំហដែលមិនធ្លាប់មានពីមុនមក សម្រាប់ការទំនាក់ទំនង និងការទទួលបានព័ត៌មាន ប៉ុន្តែក្រុមហ៊ុនអ៊ិនធឺណិតក៏ជានិយ័តករនៃពេលវេលារបស់យើងលើការបញ្ចេញមតិជាសកលផងដែរ។”

លោក កាយេ បានសង្កត់ធ្ងន់ថា “រដ្ឋាភិបាលទាំងឡាយ និងអ្នកប្រើប្រាស់ជាលក្ខណៈបុគ្គល មានសិទ្ធិដឹង មិនត្រឹមតែច្បាប់ជាធរមានប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងអំពីរបៀប និងមូលហេតុដែលវិធានទាំងនោះ ត្រូវបានអនុម័ត និងអនុវត្ត ហើយថាតើមានទម្រង់អ្វីខ្លះសម្រាប់ដោះស្រាយ និងគណនេយ្យភាពដែលត្រូវមាន នៅពេលក្រុមហ៊ុនទាំងឡាយខុស។”

លោកបានមានប្រសាសន៍ថា “បទដ្ឋាន និងដំណើរការរបស់ក្រុមហ៊ុន ជាពិសេស នៅក្នុងបរិបទនៃប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គម គឺជាកង្វល់ខាងសិទ្ធិមនុស្ស។ កង្វល់ទាំងនេះ រួមមាន កង្វះការបង្កើតវិធាន និងការពង្រឹងអនុវត្តប្រកបដោយតម្លាភាព និងច្បាស់លាស់ ការពិចារណាអំពីបរិបទមានភាពទន់ខ្សោយ និងមិនទាន់ស៊ីសង្វាក់នៅឡើយ ការពឹងផ្អែកទាំងស្រុងលើស្វ័យប្រវត្តិកម្ម និងការខ្វះខាតដំណើរការបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងដំណោះស្រាយប្រកបដោយអត្ថន័យ។”

របាយការណ៍នេះ អំពាវនាវឲ្យក្រុមហ៊ុនទាំងឡាយ អនុវត្តវិធីសាស្ត្រខុសប្លែកគ្នាទាំងស្រុង ដើម្បីតម្លាភាពនៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន ចាប់ពីដំណាក់កាលបង្កើតច្បាប់រហូតដល់ដំណាក់កាលអនុវត្តច្បាប់ និងសម្រាប់ការបង្កើតឲ្យមាន “ច្បាប់ករណី” ដែលផ្តោតជាសំខាន់លើការបកស្រាយគោលការណ៍ណែនាំឯកជន។ របាយការណ៍នេះ អំពាវនាវផងដែរ ឲ្យមានគណនេយ្យភាពជាសាធារណៈ រួមទាំង ការឃ្លាំមើលភាពស្របគ្នាទៅនឹងសិទ្ធិមនុស្សដោយតតឹយជនផងដែរ។

អ្នកជំនាញ អ.ស.ប បានបន្ថែមទៀតថា “ការពឹងផ្អែកលើបទដ្ឋានសិទ្ធិមនុស្ស នឹងផ្តល់ឲ្យក្រុមហ៊ុននូវឧបករណ៍ដើម្បីបង្ហាញពីជំហររបស់ខ្លួន តាមរបៀបដែលគោរពតាមបទដ្ឋានលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ ហើយប្រឆាំងនឹងការទាមទារផ្តាច់ការ។”

លោកបានគូសបញ្ជាក់ថា “រដ្ឋទាំងឡាយ ត្រូវបានតម្រូវឲ្យធានាថាគោលនយោបាយរបស់ខ្លួន ចំពោះការបញ្ចេញ មតិតាមអនុញ្ញាត ត្រូវរក្សាឲ្យមានបរិយាកាសងាយស្រួលសម្រាប់សេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញមតិ។ គោលនយោបាយ ដូចគ្នានេះ អនុវត្តចំពោះក្រុមហ៊ុនប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គម ដែលគួរតែបញ្ចូលគោលការណ៍ពាក់ព័ន្ធនៃច្បាប់សិទ្ធិ មនុស្ស ទៅក្នុងស្តង់ដារកម្រិតកំណត់មាតិការ។”

របាយការណ៍របស់អ្នករាយការណ៍ពិសេស គឺជាផ្នែកមួយនៃគំនិតផ្តួចផ្តើមទូលំទូលាយមួយ ដើម្បីពិនិត្យមើល បញ្ហាប្រឈមចំពោះសេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញមតិក្នុងយុគសម័យឌីជីថល ហើយគឺជាចំណុចខ្ពស់បំផុតនៃការ ពិគ្រោះយោបល់ជាបន្តបន្ទាប់រយៈពេលមួយឆ្នាំ ធ្វើទស្សនកិច្ចតាមក្រុមហ៊ុនអ៊ីនធឺណិតធំៗ និងទទួលបានមតិ យោបល់របស់រដ្ឋ និងសង្គមស៊ីវិលជាច្រើន។

ចប់

លោក ដេវី កាយ (David Kaye) (សហរដ្ឋអាមេរិក) ត្រូវបានក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្សអង្គការសហប្រជាជាតិ តែងតាំងកាលពីខែសីហា ឆ្នាំ២០១៤ ជាអ្នករាយការណ៍ពិសេសស្តីពីការលើកស្ទួយ និងការពារសិទ្ធិសេរីភាពនៃ គំនិត និងសម្តែងមតិ។

ក្នុងនាមជាអ្នករាយការណ៍ពិសេស លោក ដេវី កាយ (David Kaye) គឺជាផ្នែកមួយនៃអ្វីដែលគេស្គាល់ថាជា **នីតិវិធីពិសេស** នៃប្រព័ន្ធសិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប គឺជាឈ្មោះទូទៅមួយនៃយន្តការឃ្លាំមើល និងស្វែងរកការពិតឯករាជ្យ របស់ក្រុមប្រឹក្សានេះ ដែលធ្វើការងារពាក់ព័ន្ធនឹងស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្សរបស់ប្រទេសមួយជាក់លាក់ ឬបញ្ហាសិទ្ធិ មនុស្សតាមវិស័យនីមួយៗ នៅគ្រប់តំបន់ទាំងអស់នៃពិភពលោក។ អ្នកជំនាញនៃនីតិវិធីពិសេសធ្វើការឈរលើ គោលការណ៍ស្ម័គ្រចិត្ត ពួកគាត់មិនមែនជាបុគ្គលិក អ.ស.ប ទេ ហើយក៏មិនទទួលបានប្រាក់បៀវត្សរ៍លើការងារនេះដែរ។ ពួកគាត់ធ្វើការឯករាជ្យពីរដ្ឋាភិបាល និង អ.ស.ប ហើយបំរើការក្នុងសមត្ថភាពបុគ្គលផ្ទាល់របស់ខ្លួន។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម និងការសាកសួរព័ត៌មានផ្សេងៗ សូមទាក់ទង៖ អ្នកស្រី ម៉ារីណា ណារវ៉ាយេហ្ស (Ms Marina Narvaez) តាមរយៈអ៊ីមែល (mnarvaez@ohchr.org/ ឬទូរស័ព្ទលេខ៖ (+៤១ ២២ ៩១៧ ៩៦១៥) ឬ អ្នកស្រី អាហ្សីន តាឌីឌីនី (Ms Azin Tadjdini) តាមរយៈអ៊ីមែល (atadjdini@ohchr.org/ ឬ ទូរស័ព្ទលេខ៖ (+៤១ ២២ ៩១៧ ៩៤០០)

សម្រាប់ការសាកសួរព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងអ្នកជំនាញឯករាជ្យដទៃទៀតរបស់ អ.ស.ប សូមទាក់ទង៖ លោក ហ្សេរីមី ឡូរ៉ង់ស៍ (Jeremy Laurence) សិទ្ធិមនុស្ស អ.ស.ប – អង្គការប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយតាមរយៈទូរស័ព្ទលេខ៖ (+៤១ ២២ ៩១៧ ៩៣៨៣ ឬ អ៊ីមែល jlaurence@ohchr.org)

ឆ្នាំនេះ គឺជាខួបលើកទី៧០ នៃសេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស ដែលអង្គការសហប្រជាជាតិបានអនុម័ត នៅថ្ងៃទី១០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៤៨។ សេចក្តីប្រកាសជាសកលនេះ – ជាប់លំដាប់ថ្នាក់ពិភពលោក ផ្នែកខាងអត្ថបទ ដែលត្រូវបានបកប្រែជា ៥០០ ភាសា – ដោយផ្អែកលើគោលការណ៍គ្រឹះដែលថា “មនុស្សគ្រប់រូបកើតមកមាន សេរីភាព និងសមភាពខាងសេចក្តីថ្លៃថ្នូរនិងសិទ្ធិ”។ គោលការណ៍គ្រឹះនេះ ស្ថិតនៅជាមួយមនុស្សគ្រប់រូប ជារៀង រាល់ថ្ងៃ។ ដើម្បីគោរពខួបលើកទី៧០ នៃឯកសារដែលមានឥទ្ធិពលដ៏វិសេសវិសាលនេះ និងដើម្បីរក្សាគោល ការណ៍នេះកុំឲ្យបាត់បង់ យើងសូមស្នើឲ្យមនុស្សគ្រប់រូបនៅលើពិភពលោក រក្សាកាយវិការឡើងដើម្បីសិទ្ធិមនុស្ស៖ <http://www.standup4humanrights.org/en/>